

> Retouradres: Centraal Planbureau, Postbus 80510, 2508 GM, Den Haag

Fractieleden politieke partijen

- specimen -

Centraal Planbureau

Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T (070) 3383 380
I www.cpb.nl

Contactpersoon

secretaressepool@cpb.nl

Uw kenmerk

**Ons kenmerk
12 00975**

Datum: 14 mei 2012

Betreft: Nadere informatie ten behoeve van doorrekening verkiezingsprogramma's

Bijlagen

1

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

In het kader van de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september 2012 nodigt het Centraal Planbureau in samenwerking met het Planbureau voor de Leefomgeving politieke partijen uit om hun verkiezingsprogramma's door te laten rekenen.¹ Deze brief geeft achtereenvolgens informatie over een aantal inhoudelijke (reikwijdte) en praktische (tijdschema, organisatie) zaken. Hierbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met de belangrijkste conclusies uit de evaluatie van Keuzes in Kaart 2011-2015 (zie bijlage 1). Gezien het grote aantal partijen dat in potentie een beroep kan doen op de planbureaus en de korte tijd die voor de analyse beschikbaar is, is het van cruciaal belang dat u en wij het bijgesloten tijdschema respecteren. Graag vernemen wij voor 21 mei 2012 om 12.00 uur of u op de uitnodiging in wilt gaan, via j.f.p.hers@cpb.nl. Vanzelfsprekend impliceert dit niet dat uw doorrekening zal worden gepubliceerd. Die beslissing dient u in augustus te nemen.

Reikwijdte en breedte van de doorrekening

De tijdshorizon van de berekeningen is 2013-2017. Daarnaast is er aandacht voor de effecten op lange termijn. De basis voor de doorrekening is het basispad van de Middellange termijn economische verkenning (MLT) 2013-2017 die op 14 juni 2012 wordt gepubliceerd. In de MLT zijn opgenomen de reguliere juniraming en een raming van de effecten van het 'Lente akkoord'.

De *thema's* waarop de programma's worden doorgerekend zijn dezelfde als bij Keuzes in Kaart 2011-2015. Dat wil zeggen: budgettaire effecten, structurele werkgelegenheid, houdbaarheid van de overheidsfinanciën, bereikbaarheid, energie en klimaat, natuur en landbouw, onderwijs en innovatie, woningmarkt, en zorg. Het is niet mogelijk om het programma op een selectie van deze thema's te laten doorrekenen.

In tegenstelling tot 2010 rapporteren wij deze keer wel over macro-economische en koopkrachteffecten (zie de evaluatie), ondanks dat daar maar zeer beperkt extra tijd voor beschikbaar is. Dit heeft dan ook consequenties voor het tijdschema. Het beperkt de tijd die beschikbaar is voor ingewikkelde voorstellen,

---

¹ Naast partijen die in de Tweede Kamer vertegenwoordigd zijn, komen partijen in aanmerking die op 27 april 2012 op minimaal een kamerzetel in alle peilingen stonden. Dat betekent dat ook 50PLUS een uitnodiging ontvangt.

nadere discussie over de effecten van maatregelen en de mate waarin maatregelen tussentijds aangepast kunnen worden (zie hierna).

Datum
14 mei 2012

Tijdschema en aan te leveren informatie

Het tijdschema is krap. Doordat ook de macro-economische- en koopkrachteffecten van programma's doorgerekend worden, neemt de doorlooptijd van de exercitie toe ten opzichte van de vorige doorrekening. Daar komt bij dat de activiteiten voor deze doorrekening grotendeels in de vakantieperiode vallen. De beoogde publicatiedatum van KIK 2013-2017 is 27 augustus. Met het oog op het krappe tijdschema stellen we voorwaarden aan vorm, inhoud en tijdstip van aan te leveren informatie. De mogelijkheid om wijzigingen door te voeren gedurende het proces is beperkt.

Ons kenmerk
12 00975

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

Om de analyse te kunnen verrichten hebben we van u een lijst nodig met concrete maatregelen die u wilt laten ingaan in de periode 2013-2017. Deze lijst moet op 8 juni bij ons zijn aangeleverd. Alleen maatregelen die de rijksoverheid zelf kan nemen worden in de analyse betrokken. Van belang is dat bij iedere maatregel duidelijk wordt aangegeven welk bedrag ermee gemoeid is (in prijzen 2012). Ook informatie over de gewenste fasering in de tijd is noodzakelijk. Indien het om een tariefsmaatregel gaat, bijvoorbeeld in de belasting- of premieheffing, bepalen de planbureaus zelf het bijbehorende bedrag. Als u randvoorwaarden stelt aan bepaalde uitkomsten (bijvoorbeeld EMU-saldo en koopkrachtontwikkeling) dient het pakket dat u uiterlijk op 8 juni aanlevert, deze randvoorwaarden te bevatten, evenals de stuurvariabelen (bijvoorbeeld specifieke belastingtarieven) om ze te realiseren. Het is noodzakelijk om de ingewikkelde maatregelen (stelselherzieningen) al in deze eerste levering mee te nemen.

Uiterlijk 19 juni kunt u nog kleine wijzigingen doorvoeren, naar aanleiding van de op 14 juni te publiceren MLT en het rapport van de studiegroep begrotingsruimte.

Vanwege de tijdsdruk behouden de planbureaus zich het recht voor om (te) ingewikkelde en heel kleine maatregelen niet of slechts globaal mee te nemen. Over kleinere maatregelen, in termen van budgettair beslag, kunnen wij bij verschil van inzicht ook niet met partijen in discussie gaan.

Voor de verdeling van uitgavenmaatregelen naar personele kosten, materiële kosten en/of inkomensoverdrachten hanteren wij standaard sleutels, tenzij uit de toelichting bij de maatregel duidelijk is dat een andere, plausibele, verdeling moet worden gebruikt. In het basisbeeld rekenen wij met constante premietarieven voor de sociale verzekeringen, ongeacht de uitkomsten voor de vermogensposities van de sociale fondsen. Indien een partij hiervan wil afwijken, moet dat expliciet worden aangegeven.

In het tijdschema is voorzien dat partijen naar aanleiding van de eerste resultaten, die begin juli (ex ante) en begin augustus (overige uitkomsten) beschikbaar zullen zijn, de mogelijkheid wordt geboden de concrete uitwerking van hun pakket van maatregelen marginaal aan te passen. Het is niet mogelijk om in deze fase nog nieuwe beleidsmaatregelen aan het programma toe te voegen. In deze tweede fase kunnen maatregelen slechts geschrappt worden of kan hun maatvoering worden aangepast. Indien de aanpassingen in deze fase naar het

oordeel van de planbureaus teveel tijd, kunnen wij besluiten deze aanpassingen niet of slechts ten dele in de berekeningen te verwerken.

De analyse van een pakket van maatregelen voor de komende kabinetsperiode vergt niet alleen veel van de planbureaus, maar zeker ook van de betrokkenen binnen uw politieke partij. Zo moet u in staat zijn om op zeer korte termijn antwoorden te verschaffen op uiteenlopende vragen. Deze vragen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op nadere concretisering van maatregelen of op de onderbouwing van de door de partij verwachte effecten van maatregelen. Van onze kant zullen wij een toelichting geven in bilaterale gesprekken met partijen die in de laatste week van juni zullen plaatsvinden.

Datum
14 mei 2012

Ons kenmerk
12 00975

Bij beantwoording van deze brief graag ons kenmerk vermelden.

Globaal werkschema

actie	periode	inhoud
partij uiterlijk	21 mei	partij geeft aan of een doorrekening gewenst is
pb's en partij	25 mei	informatieve kick-off bijeenkomst
partij uiterlijk	8 juni	aanleveren pakket van maatregelen (in xls-format met toelichting) inclusief financiële onderbouwing, randvoorwaarden en stuurvariabelen
pb's	14 juni	publicatie MLT 2013-2017
pb's	9 tot 20 juni	vragen om verduidelijking programma
partij uiterlijk	19 juni	eventuele kleine aanpassingen n.a.v. MLT
pb's en partij	eind juni	gesprek
pb's	begin juli	rapportage begroting ex ante
pb's	begin aug.	rapportage(s) overige uitkomsten
partij	begin aug.	laatste marginale aanpassingen (alleen schrappen of aanpassen bedragen bestaande maatregelen)
pb's	medio aug.	concept eindrapportage gereed
partij	medio aug.	reactie op concept eindrapportage
pb's	27 aug.	persconferentie; gedrukte versie eindrapport beschikbaar

Organisatie van het proces

Iedere partij krijgt een contactpersoon van het CPB en een contactpersoon van het PBL, waarbij het CPB de eindverantwoordelijkheid voor het proces en de inhoud draagt. Johannes Hers (j.f.p.hers@cpb.nl), hoofd sector publieke financiën en Wim Suyker (w.b.c.suyker@cpb.nl), programmaleider overheidsfinanciën en Sonja Kruitwagen (sonja.kruitwagen@pbl.nl), plv. hoofd sector duurzame ontwikkeling zijn aanspreekpunten voor het overkoepelend project.

Voorlichtingsbijeenkomst

Op 25 mei van 10.00-12.00 u. wordt er op het kantoor van het CPB (Van Stolkweg 14, Den Haag) een algemene informatiebijeenkomst georganiseerd voor de betrokkenen van alle partijen. Ter voorbereiding op die bijeenkomst wordt u op

Centraal Planbureau

korte termijn een inhoudelijke notitie toegezonden waarin per thema wordt ingegaan op het te gebruiken instrumentarium en de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige doorrekening in 2010. Naast deze notitie ontvangt u ook een memo met een meer gedetailleerd tijdschema en een lijst met technische vereisten, die erop gericht zijn de communicatie tussen partijen en planbureaus zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Wij horen graag uiterlijk 21 mei of uw partij prijs stelt op een doorrekening. Als dat het geval is, vertrouwen wij op een vruchtbare samenwerking.

Hoogachtend,

prof dr C.N Teulings
directeur CPB

prof dr M. Haijer
directeur PBL

Datum
14 mei 2012

Ons kenmerk
12 00975

*Bij beantwoording van deze
brief graag ons kenmerk
vermelden.*